

מסורות הש"ס

(א) כמוות לו; (ב) [מסופ] קוטה ס. ד"ה דומה מלאה פירושו על מלה ז'א; (ג) [מסופות עב]; (ד) [למנון ל' ע"ש]; (ה) לעיל (ו) פ"י ללמד מניי היסוד; (ז) [פ"י כלי מלא שלמים פי אחר גרעיה של מנה. ערוך ערך אלפס]; (ח) דיבור זה שייך לחמי ד"ה מתקדשת, ט) פי גרעיה מנה, י) [ג"ל טריה, יא] מ"ה ועוד קול.

תורה אור השלם

1. כי יקח איש אשה ובעלה ויהיה אם לא תמצאן הן בעיניו כי קדש ה' ערות דבר והקדש לה ספר ברייתא ונתן בקדושתה ושלחה מביתו. דברים כד א. 2. לא יקום עד אחד באיש ולכל עון ולכל חטאת בכל חטאת אשר יקרא על פי שני עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר; דברים יט טו

גליון הש"ס

גמ' ש"ס לא מבטלינן קלא. ע' מופ' ב"ב ד' ל' ע"ב ד"ה וחסה:

הגהות הב"ח

(א) גמ' מ"ר בעולה אין חוששין לה חלוצה אין חוששין לה נשואה מ"ב כך הוא ב"ב"א וכן גימ' ה"ר"ף והל"ש:

מוסף רש"י

הובא בסוף החסכת

מוסף תוספות

א. [נס"ל] שאם נשאת לכהן אחר שיצא הקול, תצא, והאבארינן, רשב"א. 1. שיצא לה שם מנה. רשב"א. ג. כדאיתא ביבמות [נס' ע"א] דכיון שנבעלה לפסול לה בחיוב כרת פסלה מן הכהונה. רשב"א. ד. דאפילו יצא לה שם מנה סתם, רשב"א. ה. לפי שחוקל גדולה כל נשואה ורבים מרגישים בכבוד ובדארינן בעלמא (דברבור טו ע"א) כל הנישאת יש לה קול, וזו הואיל ולא ראינו נרות דולקות חזקה קלא דשיקרא הוא. רשב"א. 1. ליום דלימס דשמעתא. הל"ש ב' בסמ"ח.

פסקי ר"ד

שמואל קנה הילכן אין הכפיה ומעלת אלא היכא דאיכא מתא מעות אז מצוה אכל היכא דליכא לא מתא מעות ולא מצוה בנותן מתא או כפיה העובדי כוכבים בדין או כפיה ישראל שלא דאמן אינה מועלת דאצ"ג דאמר רוצה אני לא גמר בכל כלל. ונ"ל שמוערת על בעלה אצ"ג שאינו מן הדין לכופו להוציא כדתנן (יבמות ק"ב): האשה יוצאה לרבונה ושלח רבונה והאיש אינו מוציא אלא לרצונו כיון שתקנה ראשי הישיבות וז"ל לכופו ליתן גט מצוה לשמוע דברי חכמים הוא. ואי קי"ח הכי מסקינן הכא דרב משרשיא ברותא היא והא בחזקת הבתים (ב"ב מ"ח). כי מקשי' גטא מעשה בעובד כוכבי' פסול אמרי' הא איתמר' עלה אמר רב משרשיא דבר הורה אפילו כוכבי' כשר וקיימא הכי. תשובה התם היה סביר' למימר דטעמא דמילתא דתלוי' וחבין משום דאגב אונסיה גמר ומקנה והלכך אפי' בעובדי כוכבים כשר ואפי' שלא כדון אבל הדר דמסקי' התם דטעמא דתלוי' וחבין משום מתא מעות הוא אין אנו צריכים להוציאו של רב משרשיא דטעמא דרבונא דליכא לא מצוה ולא מתא מעות. ורב רוחא דאמר גבי סוקריקין דבשטר קנה ס"ל טעמא דאגב אונסיה גמר ומקנה וטעמא דפסול כדורב משרשיא וס"ל דאפילו שלא כדון פוסל כבהונה וס"ל דבישראל אפילו שלא כדון דסתם תנן במתניתין גט מעושה בישראל כיון כדון כיון שלא כדון כיון דאמר רוצה אני ופליג אדר' נתמן אמר שמואל דמפליג בין כדון בין שלא כדון. וכיון דלענין דינא אפילו גבי סוקריקין וכבר ק"ל הלכתא כשמואל דיני דאמר אף בשטר

המגרש פרק תשיעי גיטין

הרי זו מגורשת. ומותרת לכל: מאי טעמא הרי קול שחשנו לו תחילה שזכרו עמו: יאל לה קול לאשה פנויה צעיר: שם מונה. לעובד כוכבים ולעבד שפוסלין אותה מן הכהונה: אין חוששין לה. לאוסרה לכהונה: פריזתא בעלמא הוא דהוה לה. מיכך לה בין לדיה: ויגרסה צוק. הלכה נטויה גרון: מזורוס בלגנא. נשים הטוות צוק לאור הלגנה ודרכן לשוח שיחות בטלות ולדבר בחשדות שצעיר: לא הנחת כו'. שיש אויבים מוציאם קול בעל חסות ברמו מועט: צעולה. יאל על צעולה צעיר קול צעולה: אין חוששין לה. לאוסרה לכו"ג דלמלא פריזתא בעלמא חוה לה דהא דתנן במתני' דחיישין לקלא היינו כדלמרי' לקמן שיהו נרות דולקות כו' שהצדדים ניכרים: נשואה. יאל על פנויה קול שהיא נשואה זה ימיס ואנו מנוחקים זה צחוקת שהיא פנויה: אין חוששין לה. דקלא דמתני' היינו שמומרים היום מתקדשה פלונית: ארוסה. יאל עליה קול שהיא ארוסה זה ימיס: שלא לפלוני. יאל עליה קול שמקדשת היום אבל לא הזכירו שמו לומר לפלוני אלא מתקדשה סתם אין חוששין לה: צעיר אחרת. יאל כאן קול פלונית מתקדשת היום ממקום פלוני: ממונה. יאל קול שהיא ממונה: הקדיש פלוני נכסיו אין חוששין. לאסור נכסיו עליו: נקדשה היום. זהא הוא דחשו רבנן שלא תינשא כדי שלא יאמרו משיאין אשת איש: נרוס דולקוס. צבית כדרך המתקדשות שנוהגין שמהם ואור נר כדלמרינן בעלמא אור הנר צברור חיל שמהם שם (פסנהדרק דף ג' ב): מתקדשת. עמידה להתקדש היום: אמרו דבר. פלונית נתקדשה היום: זהו קול שחוששין לו: זהו אמתלא. שצובר את הקול: פה לא אמרו מידי. לא אמרו נתקדשה לאו קול איכא ולאו אמתלא איכא: לאפוקי כו'. אמתלא שאמרו צמטנינו שצובר את הקול ואפי' לא יאל על הקול אלא לאחר זמן יאל היה אמתלא: קמ"ל הכא לא אמרו דבר זהו אמתלא והכי קאמר לא גמרו הדבר להוציא קול מקיים ומסויים אלא הוציאו שצור עם הקול כגון נתקדשה פלונית צסקר הוא דהו אמתלא אלא אמרו דבר מקיים ומסויים וזו לא מנעלא אמתלא: מצטנינן קלא. שמענו קול יולא מפי נשים ומינוקות משתקין להו לצטולי קלא או לא משתקין להו הואיל ואמרו פלוני שמענו פלוני כו' ולינתהו דליישלינהו ח"נ חזרו אותן פלוני ופלוני ממדינת הים ואמרו לו היו צדדים מעולם מצטנינן או לא מצטנינן: מפי נשים. שיאמרו מפלוני שמענו והוא הלך למדינת הים אלמלא אקילו רבנן צמילתא וס"מ דאי צדיקיה צתר הוי ואשמכח שקרא מצטנינן ליה ומכריזין דלאו קלא הוא ומנסבין לה: אסרוסא נינשו. מקומות חלוקין צמנהגם: צנינא דסוחלא. הם תמרים שאלם ציטלו כל כרכס ומניחין אותן צמותות כלים העשויים וכשאוכלים אותן נשאר מן האוכל על

הרי זו מגורשת מאי טעמא קול ושזכרו עמו אמר רבא יצא לה שם מונה בעיר אין חוששין לה כו' פריצותא בעלמא הוא דהוה לה כתנאי אכלה בשוק גירגרה בשוק הניקה בשוק בבולן ר"מ אמר תצא ר"ע אמר משישאו ויתנו בה מזורות בלבנה אמר לו רבי יוחנן בן גורי א"ב לא הנחת בת לאברהם אבינו שיושבת תחת בעלה והתורה אמרה כי מצא בה ערות דבר ולהלן הוא אמר על פי שנים עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר מה להלן דבר ברור אף כאן דבר ברור: ת"ר בעולה אין חוששין לה נשואה אין חוששין לה ארוסה אין חוששין לה נשאל לפלוני אין חוששין לה בעיר אחרת אין חוששין לה ממונה אין חוששין לה יושבין לה יהודי נכסיו הפקיר פלוני נכסיו אין חוששין להן אמר עולא לא ששמעו קול הברה אלא כדי שיהו נרות דולקות ומטות מוצעות ובני אדם נכנסין ויוצאין ואומרים פלונית מתקדשת היום מתקדשה היום ולא אקדשה אימא פלונית נתקדשה היום וכן תני לוי לא שישמעו קול הברה אלא כדי שיהו נרות דולקות ומטות מוצעות ונשים טוות לאור הנר ושמהות לה ואומרות פלונית מתקדשת היום מתקדשת ודלמא לא אקדשה א"ר פפא אימא פלונית נתקדשה היום אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן לא ששמעו קול הברה אלא כדי שיהו נרות דולקות ומטות מוצעות ובני אדם נכנסין ויוצאין אמרו דבר זה הוא קול לא אמרו דבר והו אמתלא לא אמרו והא לא אמרו ולא כלום לאפוקי מדרבה בר רב הונא דאמר אמתלא שאמרו אפי' מכאן ועד י' ימים יקמ"ל לא אמרו הוא דהוויא אמתלא הא אמרו לא הוויא אמתלא א"ר אבא אמר רב הונא אמר רב לא ששמעו קול הברה אלא כדי שיאמרו פלוני מהיבן שמע מפלוני ופלוני מפלו' ובודוקין והולכין עד שמוגיעין לדבר הברור דבר הברור עדות מעליית' הוא אלא כי אתא רב שמואל בר יהודה א"ר אבא אמר רב הונא אמר רב לא ששמעו קול הברה אלא כדי שיאמרו פלוני מהיבן שמע מפלוני ופלוני מפלוני והלכו להם למדינת הים א"ל אביי לרב יוסף מבטלינן קלא או לא מבטלינן קלא א"ל אדרבה מדאמר רב ששת אפי' מפי נשים הוי קול ש"מ לא מבטלינן קלא א"ל אתרוותא ניהו בסורא מבטלי קלא בנהדרעא לא מבטלי קלא ההיא דנפק עלה קלא דאיקדשה לבר בי רב אתייה רב חמא לאבואה אמר ליה אימא ליה היכי הוה עובדא אמר ליה על תנאי קדישא אדעתא דלא אזיל לבי חוואי אזיל א"ל ביון דבעידנא דהווי קלא לא הווי אמתלא דלאו כל כמינדך במחוקת אמתלא ההיא דנפק עלה קלא דאיקדשה ב"אציפא דתוחלא בעיה דבי שפי שלחה רב אידי בר אבין לקמיה דאביי כי האי גוונא מאי אמר ליה אפי' למאן דאמר לא מבטלינן קלא צבהא מבטלינן קלא מימר אמרי עיינו בהו רבנן בקדושה ולא הוה בהו שוה פרוטה: ההיא דנפק עלה קלא דאיקדשה לחד

פ"א

אבלה בשוק גירגרה בשוק. אומר רבינו יצחק דליירי שפיר צקלא דקודם נישאין שלא עליה קול זה ומדברות עליה לעו קודם שנשאת לכהן א"ל ר' יוחנן צו' צרוקה א"כ לא הנחת בת לאברהם אבינו יושבת תחת בעלה כהן שהרי הוא אינו יודע שמת צדצרו עליה קודם ומה יש לו לעשות בבעולה אין חוששין לה. פי' צוקנ' משה בעולה לכו"ג ולעיל נמי פי' יאל לה שם מונה צעיר כגון ג' שנבעלה לעובד כוכבים או לעבד דפוסלין צצילה וה"ו הוה מלי לפרש מידי כתיבת' ורבינו יצחק אומר ד

דסתם בעולה דנות שאין ידוע ממי פסולה לכהונה והרי היא צחוקת צעולה לנתין ולממור ועל שצבילה רחיה לדציה כדלמרינן צפ"ק דכתבות (דף ט'). דלון אשה צודקת ומונה ואפילו לכו"ג דלמור נאמנת היינו היכא דלמרה לכשר נבעלתי אבל היכא דלמרה לא נבעלתי או אינה יודעת ממי אפי' רבן גמליאל מודה: לא ארוסה אין חוששין לה לא מיבעיא נשואה דאם אמת היה הדבר היה מתפרסם אלא אפילו ארוסה דלון מתפרסם כל כך אין חוששין: עד שמוגיעין לדבר הברור. מסתמא לא פליג רבי אצא אעולא דלעיל ואצרייתא דלוי וכן משמע מעלל קאמר ורבי אצא אמר אלא לעיל דאיכא רגלים לדבר לא צעין שגיגע לדבר צבור אבל הכא דליכא רגלים לדבר צעין שגיגע (דבר צבור) וקול דלעיל לא שייך אלא בקדושין וכן דהכא שייך בגירושין כמו בקדושין:

מבטלינן קלא או לא מבטלינן קלא? כפירוש שני צוקנ' כגון שחזרו פלוני ופלוני ממדינת הים ואמרו לא היו צדדים מעולם וכן אמרי' לקמן אילימא לבי מגליא דקדושין קמאי' לאו קדושין מצטנינן קלא ופירוש ראשון אין נראה ומייתי ראייה מדלמור רב חסדא עד ששמעו מפי הכשרים ש"מ מצטנינן קלא כיון שאין חוששין צמנהגם לקול: עד שישמעו מפי הכשרים כו'. אע"ג דלמור לעיל נשים אומרות פלונית מתקדשה שמה משה דהתם איכא רגלים לדבר וזית ספרים דגרסי וזני אדם נכנסים ויוצאין ולא גרסינן ונשים: ב"ן דבעידנא דהוה קלא לא הוה אמתלא. לישנא משמע דסבר כו' יוחנן ופליג אדרבה צר רב הונא דלמור אמתלא שאמרו אפילו מיכן ועד עשרה ימים: והלכתא

גירש איש פלוני את אשתו על תנאי זהו שובר של גירושין שמה לא נתקיים התנאי. ורק קל קדושה כו' זהו אמתלא של קדושין וה"ה נמי יאכפא: ומקשה ואמרי' לה אבארי' פי' על מאי דתני מגורשת הרי זו מגורשת מקשה ואסרינן לה על בעלה כהן והאמר רב איש כל קלא דלבתר נשואין לא חיישין לה. ומהדר ה"ק מקודשת הרי זו מקודשת מקודשת ומגורשת הרי זו מגורשת קול ושזכרו עמו. פי' אחר שאמרו נתקדשה לפלו' חזרו ואמרו כי גירשה אותו פלוני ומעיל זה הקול לשבר הקול הראשון. ולפי תירוקן גמ' גרסינן במתניתין גירש איש פלוני את אשתו על תנאי אלא קדוש. וז"ל דפסול ברותא תירוק כן דפשוט משמע דהיא מגורשת ואסרה לאנשה לכהן כן אם צמילתא כדמריה מלריה ומגורשת לעיל כפי' הוורק (אפ). אמר עולא לא ששמעו קול הברה בעיר אלא שיראו נרות דולקות ומטות מוצעות ובני אדם נכנסין ויוצאין ואומרים פלונית נתקדשה היום וכן תני לוי לא ששמעו קול הברה בעיר אלא שיראו נרות וכו'. אמר ר' אבא אמר רב הונא אמר רב לא ששמעו קול הברה אלא כדי שישמעו פלוני מהיבן שמע מפלוני ופלוני מפלוני ובודוקין והולכין עד שמוגיעים לדבר הברור.

עין משפט

ה א מ"י פ"א מהל' אסורי ביאה הלכה כה תושב' א"ר' ס"י ו ס"ב מ: פ"א ב מ"י ס: פ"א ג טו"ש' א"ר' ס"י מ ספ"י ח צבג"ה: פ"א ד מ"י ס: פ"א ה מ"י פ"ז מהל' ערובין ה"ל כ: צ"ו ז מ"י פ"ט מהל' אלוטות ה"ל כב סמג עשין מה טו"ש' א"ר' ס"י מ ספ"י ח: צ"א ח מ"י ס' ה"ל כב טו"ש' ע"ס ספ"ד ז וס"י ו ספ"ה: צ"ב ט מ"י ס' ה"ל כב טו"ש' ע"ס סמג מו ספ"ד ז: צ"ג י (מ"י) ע"ס הלכה (כ) טו"ש' ע"ס ספ"י ד צבג"ה וס"י ו ספ"ה ו ע"י נמ"י:

פסקי ר"ד (המשך)

לא קנה אלמא לא אמרינן אגב אונסיה גמר ומקני. ותו דכפ' חזקת הבתים (כ"ב מו): אידחיא מילתא דרב ואיתוקמא מלתייה דשמואל דגרסינן התם אמר רב נתמן אמר לי הונא אמר רב שמואל אף בשטר לא קנה. אביי אשכחיה לרב יוסף דיתוב וקמפשי אגיטי א"ל הוא אן הדייתות אן נתניא היה ר' טרפון אומר כל מקום שאתה מוצא איגרות ולא וכו' ד"ה לפרניה ולא לפני לדייתות. א"ל אן שליחותיהו קא עבדי מידי דהוה אהוראות וליחותא אי הכי אפילו גילות וחבלות נמי לא גרסינן גילות דליזולת הכי נמי דעבדי שליחותיהו ודינן אותן כבבול בכל בני דינן אלא קנסות וחבלות גרסי. כי עבדי שליחותיהו כמילתא דשביחא במילתא דלא שכיחא לא עבדי שליחותיהו: מתני' יצא שמה בעיר מקודשת הרי היא מקודשת. מגורשת הרי זו מגורשת. ובבלד שאלה תהא שם אמתלא איחורא אמתלא איש פלוני את אשתו על תנאי ורק לה קדושה ספק קרוב לו ספק קרוב לה זו היא אמתלא. פי' פנויה שיצא עליה קול פלונית מתקדשת היום לפלוני יש דברים נתיין כדלמרינן לקמן הרי זו מגורשת ולא תנשא לאחר בלא גט. מגורשת הרי זו מגורשת קס"ד דהכי קאמר אשת נתן שיצא עליה קול פלונית נגרשה היום הרי זו מגורשת ואסרה הרי זו לישב תחתיו דאילו מגורשת ולהנשא לשוק ליכא לפרושה דמשום יציאתו קול נישאי אשת איש לעלמא. ובבלד שלא תהא שם אמתלא שלא יהא עם הקול של קדושין שהו גירושין משל וטעם ושהו שובר את הקול. גירש איש פלוני את אשתו על תנאי זהו שובר של גירושין שמה לא נתקיים התנאי. ורק קל קדושה כו' זהו אמתלא של קדושין וה"ה נמי יאכפא: ומקשה ואמרי' לה אבארי' פי' על מאי דתני מגורשת הרי זו מגורשת מקשה ואסרינן לה על בעלה כהן והאמר רב איש כל קלא דלבתר נשואין לא חיישין לה. ומהדר ה"ק מקודשת הרי זו מקודשת מקודשת ומגורשת הרי זו מגורשת קול ושזכרו עמו. פי' אחר שאמרו נתקדשה לפלו' חזרו ואמרו כי גירשה אותו פלוני ומעיל זה הקול לשבר הקול הראשון. ולפי תירוקן גמ' גרסינן במתניתין גירש איש פלוני את אשתו על תנאי אלא קדוש. וז"ל דפסול ברותא תירוק כן דפשוט משמע דהיא מגורשת ואסרה לאנשה לכהן כן אם צמילתא כדמריה מלריה ומגורשת לעיל כפי' הוורק (אפ). אמר עולא לא ששמעו קול הברה בעיר אלא שיראו נרות דולקות ומטות מוצעות ובני אדם נכנסין ויוצאין ואומרים פלונית נתקדשה היום וכן תני לוי לא ששמעו קול הברה בעיר אלא שיראו נרות וכו'. אמר ר' אבא אמר רב הונא אמר רב לא ששמעו קול הברה אלא כדי שישמעו פלוני מהיבן שמע מפלוני ופלוני מפלוני ובודוקין והולכין עד שמוגיעים לדבר הברור.